

Numer 90

GAZETA WARSZAWSKA

We SRZODĘ DNIA 9. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 9. Listopada.

SESSYA SEYMOWA CCCCXC.

Dnia 4. Listopada.

Po Zagaieniu Sessyi przez JP. Marszałka Konf: Kor: czytał JP. Sekretarz Seymowy Proiekt od *Deputacyi Konstytucyiney* względem Kandydatów podawać się maiących do Magistratur Rządowych, iakowe ciż Kandydaci przed podaniem się swoim na Seymikach Poselskich maią mieć zaświadczenie. Nad takowym Proiektem liczne y długie były oświadczone zdania, nakoniec ten Proiekt po dalszą poprawę do *Deputacyi Konstytucyiney* odesłanym został.

Podany drugi Proiekt Approbacyi Funduszu Czterech Tysięcy *Złł: Pol:* na Szpital w *Opatowku*, iednomyślnością w Prawo przemieniony został.

Sessyą Solwowano na Poniedziałek następuiący, na godzinę 10. to iest na dzień 7. Listopada.

Dzwony tuteysze ogłosiły śmierć J. Pani Augustyny *Platerowey* Kasztelanowey *Trockiey*, Córki niegdyś Jozefa *Ogińskiego* Woiewody *Trockiego* y Anny Xiężniczki *Wisznowieckiey* Woiewodzanki *Wileńskiey*, owdowiałey w Roku 1778. po Konstantym Ludwiku *Platerze* Kasztelanie *Trockim*; Matki zaś w smutku pozostałych Jozefa Ex-Pisarza Polnego *Litewskiego*, Kazimierza Kasztelana *Trockiego*, Augusta Kasztelanica Synów; y Anny *Brzostowskiey* Kasztelanowey *Połockiey*, oraz Maryi *Jozofowiczowey* Starościney *Mereckiey* Corek. Zeszła ta pełna Cnot Chrześciańskich Pani w *Krasławiu* Dobrach Dziedzicznych w Kordonie *Rossyiskim* leżących, w 67. Roku wieku swego, na dniu 24. przeszłego Miesiąca. Oprócz Familli y Przyiaciół, osierociła Dom *Panien Miłosiernych*, który znacznym Funduszem dla wygody chorych y ubogich opatrzyła, y w którym przed Rokiem (po podzieleniu swych Dzieci) wespół z temiż *Pannami Miłosiernemi* osiadszy, resztę dni życia swoiego na wysługi Chorym y Ubogim, rzadkim zaiste przykładem, y z wielkim wszystkich zbudowaniem, świątobliwie poświęciła.

Z Paryża d. 14. Październ: Uprzywileiowane Loże które Osobom przeszłego *Narodowego Zgromadzenia* w Sali Prawodawczey pozwolono, na dniu 9. Października, po zaniesionym przez

Deputacyą Obywatelów o *to naruszenie Praw Równości* zażaleniu, zostały znowu skassowane, a tak Deputowani dawni, iuż niemaią teraz osobnego y dystyngwowanego mieysca między *Arbitrami*. Jakażby to albowiem była *Równość Ludzi*, wykopana gdzieś od tychże przeszłych Deputowanych.

Deputowani teraznieyszego *Nowego Prawodawstwa*, prócz zwykłych swoich Sessyi odprawuiących się w Sali Prawodawczey na Placu *Raytszuli*, zgromadzaią się ieszcze na trzech *Klubach*, a tymże samym dzielą się na trzy Partye: Partya pierwsza więcey niż z 130. Osób złożona, bywa na Posiedzeniach *Klubu Jakobinów*; druga Partya z Deputowanych umiarkowańszych złożona, odwiedza Sessye *Klubu* zwanego od *Roku* 1789. Trzecia zaś Partya otworzyła nowy cale *Klub* w *St: Martin des Champs*. Nowa ta Partya maiąca na swym czele Deputowanego *Paryskiego Ramond*, iest barzo liczna. Osoby z Partyi tey ostatniey, po większey części nie wiele ieszcze mieć maią doświadczenia, y przeto Wodza potrzebuią. Osoby Legislatury teraźnieyszey, w powszechności mówiąc, nie są u Publiczności w tym względzie y szacunku, którego Deputowani dawnieysi doznawali; wielcy ich Mówcy nie dali się ieszcze słyszeć z swą Wymową, y do nic ważnego na swych Obradach Deputowani ninieysi dotąd nie przystąpili. Gdyby zamiar ich miał być, poyść za Prawidłami Republikanckiego *Klubu Jakobinow*, ktory za sobą ma tylko Partyą Pospolstwa włuczącego się na ulicach; wtedy cała *Paryska* Gwardya Narodowa, którey Sztab-Offícerowie dawno iuż nie sprzyiali *Klubowi Jakobinow* y przy którey Gwardyi, teraz wszyscy Pensyonowani przeszłego Rządu, wszytcy Kommissanci, *Regisseurowie*, y Arendarze Generalni są wpisani, byłaby przeciwna Robotom ninieyszego *Zgromadzenia*. Ponieważ Pan *de la Fayette* zupełnie iuż (szczęśliwie) usunął się, y z *Paryża* wyiechał, zaczym Szef Pierwszey Dywizyi P. *Charton* naywyższą przez Miesiąc Kommendę nad *Paryską* Gwardyą Narodową obiął, y tak koleyno Kommenda Naywyższa zawsze co Miesiąc przeydzie z iedney Dywizyi Szefa, do Szefa drugiey.

Z Paryża d. 14. Paźdz: Na Sessyi *Narod: Zgroma:* d. 10. czytano Listy z mieysc rozmaitych donoszące, że Officerowie Wyżsi, Pułkownicy, Podpułkownicy, i inni, coraz ieszcze odstępuiąc Znakow swoich Reymentow, uchodzą za granicę. Uczyniono zatym Mocyą względem spisywania Regestru po Departamentach wszystkich *Emigrantow*; lecz nie było zgody na to.

Z Paryża d. 14. Październ: Na Sessyi dnia 12. doniesiono, że Cesarz kazał sekwestrować wszystkie dochody przez *Francuskie* Klasztory y Duchowieństwo w *Niderlandach Austryackich* posiadane. Chciano wprzod *Repressaliow* użyć, ale potym ten interes do *Deputacyi* odesłano. Daley Minister Kontrybucyi czynił Raport donoszący, że ieszcze we 21. Departamentach Rozkłady Podatków Gruntowych nie są dokonane. Dopiero wniesiono Projekt, ażeby dzienna płaca *Deputowanych* do *Narodo: Zgroma:* z 18. *Liwrow* zniżona była do 12. *Liwrow*; ale zaraz do Materyi dnioweу przystąpiono, y następuiące Urządzenia wnetrzne *Narodowego Zgrom:* dekretowano: Że ma być ieden Prezydent, Vice-Prezydent, y 6. Sekretarzów. Pierwsi dway większością Głosów obierani będą, y co dwa tygodnie zmieniani. Sessye zaczną się około godziny 9. ranney, przy obecności naymniey 200. Deputowanych. Odgłos dzwonka przy Prezyduiącym, będzie znakiem uciszenia się. Kto Deputowanym nie iest, do Sali wpuszczony być nie ma. Ministrowie obowiązani są za Dekretem całey Izby, nie zaś na żądanie szczegulnych Deputowanych, dawać swoie expli-

Numer 90.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SRZODĘ DNIA 9. LISTOPADA R. 1791.

Z Warszawy dnia 9. Listopada.

SESSYA SEYMOWA CCCCXCI. Dnia 7. Listopada.

Po Zagainiu Sessyi przez JP. Marszałka Konf: Koron: czytał JP. Sekretarz Seymowy Proiekt od Deputacyi Konst: poprawiony względem Kandydatów do Magistratur podawaćsię maiących, ażeby każdy z takich Kandydatów miał Zaświadczenie od Seymiku, iako iest y Obywatelem Osiadłym, y w Prawie przepisane dopełnił Kondycye.

Wielorakie względem tego Proiektu zachodziły spory: iedni o przyięcie onego dopraszali się; drudzy żądali, aby Kandydaci na Seymikach wybierani byli.

Gdy na iedno nie zachodziła zgoda, uformowana została Propozycya *ad Turnum* takowa: „ Czyli Proiekt względem Kandydatów, kilkakrotnie przez *Deputacyą Konstytucyiną* poprawia„ ny teraz czytany, ma być przyięty, czyli do dalszey poprawy odesłany ? „

Po zakończonym *Turnowaniu*, ogłoszona *Pluralitas* następuiąca: Że ma być Proiekt przyięty, było Wotów 91. Że ma być do dalszey poprawy odesłany, było Wotów 44. W Sekretnym *Turnowaniu*, za przyięciem Proiektu było Wotów 68. Za odesłaniem do *Deputacyi*, było Wotów 56.

Sessyą Solwowano na dzień następuiący na godzinę 10.

Z Ostendy d. 10. Październ: Z strony *Generalnych Gubernatorow* w *Bruxelli*, przysłano do tuteyszego Magistratu, y podobnież do wszystkich innych Portów *Austryackich* List następuiący: *Mili Wierni !* Gdy Cesarz Jmć na żądanie Posła Krola Jmci *Chrześciańskiego* postanowił kazać uznawać Banderę *Francuską Narodową;* w obrębie Państwa y Kraiu swego, zaczym donosiemy Wam ninieyszym Listem o Rezolucyi tey Cesarskiey, do ktòrey Urzędnicy *Policyini* y Okrętowi stosować się maią. Podpisano *Marie Albert.* Niżey zaś *Van de Velde.*

Z Madrytu d. 3. Paźdz: Dnia 28. zeszłego Miesiąca, *Francuski Chargè d' Affaires* udał się do *Eskuryalu* dla zwiastowania Dworowi, że Krol *Konstytucyą* przyiął. Po dwòch dopiero dniach, dano mu Audyencyą, na ktòrey oświadczono: *Niemożna poczytać Francuskiego Krola za Wolnego w owym czasie, gdy przyiął Konstytucyą.* Tegoż wieczora *Francuski Chargè d' Affaires* Kuryera z tą Odpowiedzią wy-

ſłał do *Paryżá*. Dziś Poseł *Roſſyiſki* naſzemu Dworowi oznaymi, że Jmperatorowa przyſtąpiła do Deklaracyi Ceſarza y Krola *Pruſkiego* w *Pilnitz* względem *Francuſkich* Jntereſſow.

Z Paryża dnia 17. Paździer: Czytamy tu z wielką ciekawością *Breve Papieskie*, przez które Kardynał *de Lomenie* z Godności ſwoiey Kardynalſkiey złożony zoſtał. *Papież* zowie go w rzeczonym *Breve, Pralatem gorſzącym y Miniſtrem nierozſądnym.*

Emigracye nietylko nieuſtaią, ale daleko teraz ſą liczníeyſze, aniżeli były dawniey. Nie sam tylko Proiekt do zrobienia *Kontra-Rewolucyi* przywiodł Szlachtę rozmaitych Prowincyi do opuſzczenia swoich Dobr y oddalenia ſię z Kraiu; lecz mocnieyſzy ieszcze powod nakłonił ich do wynoſzenia ſię za granicę. Uſtawiczne na nich pogrożki czynią, rabuią ich, y ſzkaluią. Plondruią ich Domy, palą Zamki, puſtoszą ich Laſy y Maiętności, y obciążaią ich Podatkami, gdy tymczaſem Lud nic nie płaci. Strzelaią nawet do nich, y dla takich bezprawiow nieſłychanych, na ktore Szlachta dawna co moment ieſt narażona w Kraiu właſnym, przebywanie w Oyczyżnie ſwoiey ſtaie ſię dla nich obmierzłym y nieznośnym.

Wielka liczba Officerow Morſkich, ktorzy opuścili y codziennie ieſzcze opuſzczaią swoie ſłużby, nakłoniła Krola Jmci do wydania do nich Liſtu, gdzie przekładaiąc im Obowiązki, ktore oni ſą winni Oyczyźnie, Krolowi, y ſamym ſobie, zachęca ich przez miłość Honoru y Oyczyzny, do wrocenia ſię nazad do Kraiu, a nie oddalenia ſię od Krola ſwego teraz, kiedy więkſza y rozsądnieysza część Narodu żąda powrotu Porządku y Poſłuszeńſtwa ku Prawom. Proſi naoſtatku ich y zaklina, ażeby wrociwſzy ſię nazad do ſwoiey Służby, z ſtałą a niezmienną wiernością nadal obowiązkow ſwoich dopełniali. Przy tym wszyſtkim, to ieſt rzecz naygorsza, iż wielu coraz ieſzcze barziey w tym zoſtaie rozumieniu, *że Krol przymuſzony zoſtał do napiſania Liſtu tego, y do wydania także na dniu 14. Października Proklamacyi względem Emigracyi, wzywaiąc Emigrantow z Zagranicy do Kraiu nazad.* Dla tey (iakoż y prawdziwey) przyczyny, nie wiele ztąd pożytku ſpodziewać ſię można. Prawda, że rozmaici Emigranci wracaią ſię do Kraiu nazad, więkſza atoli część w tym tylko powraca celu, ażeby za ukazaniem *Certyfikatow*, dochody ſwe odebrać, y dopiero znowu za granice wyiechać mogli.

Z *Koblenz* donoſić nieprzeſtaią, że Xiążęta *Francuſcy* ieſzcze tey Zimy rozpoczną Wyprawę Woienną przeciwko *Francyi*, y że nawet bez pomocy Mocarſtw Zagranicznych, w ſamym Kraiu *Francuskim* znaleść obiecuią ſobie tyle dzielnego wſparcia z ſtrony samychże

Malkontentów, iż z rozpoczętey swoiey Expedycyi, pomyślnego powodzenia, y szczęśliwego skutku spodziewaią się.

Z Hagi d. 22. Październ: Prywatne wiadomości z *Paryża* donoszą w sposobie nie naypomyślnieyszym o Jnteressach *Francuskiego* Skarbu, to dodaiąc, że będą tam musieli, albo więcey ieszcze narobić *Assygnatow*, to iest Pieniędzy Papierowych, albo z rozmaitemi wypłaceniami tymczasem zupełnie przestać, to iest zbankrutować.

JX. *Maury*, ktory na pierwszym *Francuskim Zgromadzeniu Narodowym* tak mocno obstawał za stoną Krola, nayduie się teraz w *Bruxelli*, gdzie u Dworu prezetowany, łaskawie barzo był przyięty.

Z Bruxeli dnia 19. Pazdzier. Codziennie przybywaią tu *Francuscy* Officerowie, y inni z *Francyi* Emigranci. Wszystkie Gościnne Domy napełnione są *Francuzami*, a codziennie do 30. *Francuskich* Officerów przeieżdża tędy do *Koblenz*. Generał Hrabia *de Maillebois*, z *Tournay* tu także przybył.

Z Frankfurtu dnia 22. Pazdziernika. Zawczora przebiegł tędy Kuryer *Rossyiski* do *Paryża*; wczora zaś Hrabia *Otto de Stackelberg*, Syn Hrabiego *de Stackelberg* w *Sztokolmie* nayduiącego się, Kuryerem tędy przeiechał w Jnteressach Xiążąt *Francuskich* do *Peterzburga*.

Z Koblenz donoszą, że tam zaniechano iuż zupełnie zamiaru względem wtargnienia ieszcze tego roku ręką zbroyną do *Francyi*. Tym czasem Xiążęta *Francuscy* spodziewaią się, że *Rossya*, *Hiszpania*, y *Szwecya*, nie będą uznawały Królewskiego przyięcia *Konstytucyi* za Przyięcie Wolne, y że *Rossya* y *Szwecya* poszlą swoim w *Paryżu* nayduiącym się Posłom rozkaz wyiechania ztamtąd, y udania się do *Akwisgranu*, dokąd wtedy y *Hiszpański* Poseł *Fernaan Nunez* w *Lowanium* teraz bawiący się, ma iechać, dla rozpoczęcia pierwiey Negocyacyi; od których powodzenia, będzie zależało, czy Moc zażyta ma być przeciwko *Francyi?* albo nie?

Dnia 11. tego Miesiąca przybyło wiele pieniędzy do *Koblenz* dla *Francuskich* Xiążąt.

Z Koblenz dnia 20. Pazdziernika. W Poniedziałek przybiegł tu Kuryer z *Peterzburga* z Listami do *Francuskich Xiążąt* y do Szlachty, w których Jmperatorowa *Rossyiska* na nowo zapewnia ich o Protekcyi swoiey. We Wtorek przybyło tu znowu 26. Wozow z *Emigrantami Francuskiemi*, którzy po większey części Mieyskiego byli stanu. Codziennie ieszcze więcey przybywa tychże Emigrantow, tak dalece, że z trudnością ich y mieścić można. Ze wszystkich *Emigrantow Francuskich Mieyskiego Stanu*, chcą uformować Krolewską Gwardyą Narodową; y oni sami podeymuią się służbę czynić własnym swoim kosztem.

Przy dziśieyszey Gazecie rozdaie się *Addytament*, zawieraiący dalszy ciąg Nowey *Konstytucyi* pod Tytułem: *Urządzenie Sądów Mieyskich y Assessoryi.*

Doniesienia z Warszawy dnia 9. Listopada Roku 1791.

Z Rezolucyi Sądow JKMci Assesor: Koron: uwiadomia się niniéyszym Obwieszczeniem Publiczność, y maiących w tychże Sądach Sprawy, iż podług nowey *Ordynacyi* na mocy Prawa przez Sąd Assessor: Koron: ułożony, wszystkie Sprawy do tegoż Sądu należące, tak nowo przybywaiące, iako y w Regestrach zaległe, nie podług dawnych Kadencyi, Regestrow Sprawom przepisanych, lecz podług nowego układu *Ordynacyi*, wcześniey iak przedtym będą do Sądzenia brane. Dla czego teraz każdy maiący, lub chcący mieć w Sądach Assessor: spraw? niech się nie spóźnia do Kadencyi Spraw dawnieyszym Prawem oznaczonych, ale uniknąc popadnienia iakowemu uszczerbkowi w swey sprawie, niech odtąd wcześnie, da zlecenie Urzędowe komu do pilnowania się w swey sprawie, y stawania w tymże Sądzie, albo sam pilnuie się, y będzie do sprawy z dokumentami gotowym.

Dnia 7. tego Miesiąca, zginął pewney Osobie Zegarek złoty *Paryski* z napisem *Romilli* nie gładki, bez koperty, łańcuszek stalowy z sygnetem dużym z kamieniem szafirowym, na którym wyrznięty Hebr y w śrzodku dwie Litery *J. D.* także Pieczątka złota Kupidyne y Kluczyk złoty. Ktoby takowy Zegarek znalazł, niech się uda do Koszar Gwardyi Piesz: Lit: do *Ujazdowa* do Jmci Pana *Daszkiewicza* Kapitana tegoż Reymentu, a odbierze nagrody Czer: Zło: dwa.

P. *Bertho*, trzymaiący Pensyą, przedsięwziął złączyć się wespół z P. *Turin Durini*, dawniey Officerem *Francuskim*, przeto oba, dla lepszego dla oboiey płci dzieci powietrza, y wygodnieyszego mieszkania, naięli Dom u P. Barona *Delfusa*, na Ulicy Długiey naprzeciwko JJ. XX. *Dominikanów* pod N. 280. uczyć będą ięzyków *Francuskiego*, *Niemieckiego*, *Łacińskiego* y *Polskiego*, Geografii, Historyi Mithologii, Geometryi, Algiebry, Architektury Cywilney y Militarney, tudzież innych umieiętności potrzebnych y użytecznych. A do Religii, maią Kapłana, dla uczenia dzieci Katechizmu. Szkoła dla Panien zupełnie iest oddalona od Kawalerskiey, y lekcye biorą osobno; maią także na tey Pensyi Damę zdatną do różnych robot Panieńskich. Prócz tego przychodzić będą Metrowie, iako to: od grania, Rysowania, Tańcowania, y Fechtowania, dla tych, którzy się uczyć będą.

Pigułek na wygubienie szczurów y myszy, można dostać u Maystra Krawieckiego *Berdau* na dole w Kamienicy *Karmelickiey* N o 2677. na Bednarskiey Ulicy.

Na Ulicy Bugay zwaney w Kamienicy JP. *Chevalier*, w trzeciey od Kamiennych Schodków Nro 2587. nayduie się znowu świeżo nadeszłe Piwo Angielskie, w barzo dobrym gatunku, butelka po Zł: 1. gr: 34.

Dworek na *Nowolipiu* pod Nro: 2444. *Krolopowski*, z Browarem, Mielcuchem, Młynem końskim, Lochami murowanemi, i wszelkim naczyniem porządny:, z tudniami, chlewami, Ogrodem, y z całym zabudowaniem, do tąd w *Possessyi* Tradycyiney JP. *Rakowskiego* Woyeskiego *Winnickiego* Powia *Bracławskiego* będący, ktoby chciał zaręndować, ma się udać do tegoż JP. *Rakowskiego* na *Swiętoiańskiey* Ulicy pod N. 3. stoiącego, od ktorego y Prawa Tradycyinego, lub też y Dziedzictwa obydwoch Dworkow y Ogrodow od Szla: *Krolopa* nabydź może.

Dnia 7. tego Miesiąca, między godziną 10. y 11. z rana, pewna Osoba przechodząc przez *Piwną* y *Piekarską* Ulicę, zgubiła pas Fabryki *Kobyłeckiey* z kolorami białym, czarnym y karmazynowym z franzlami białemi; ktoby znalazł, przez miłość bliźniego niech odniesie do Kamienicy P. *Domańskiego Szewca*, blisko *Podwala* na Ulicy Zawrot pod N. 302. stoiącey.

Z mocy Dekretu Sądow Woytowskich y Ławniczych M: S. W. Kamienica z Ogrodem y oparkanieniem przy Ulicy *Sliska* zwaney pod Nrem 1481. sytuowana. na satysfakcyą Wierzycielow Sll: *Emi*, na przedaż przez Licytacyą iest deklarowana, ktora to Licytacya z Prorogacyi przez Urząd Ławniczy na R: M. S. W. Dnia 14. Miesiąca Listopada Roku bieżącego 1791. po południu o godzinie 5. powtorzie odprawiać się będzie. Kto sobie więc będzie życzył pomienioney nabyć Kamienicy, może zapisać Offerencyą w Kancellaryi Woytowskiey M. S. W. y terminu Licytacyi attentować.

kacye. Każdy Deputowany może podać Proiekt, ale ten powinien być od dwóch innych Deputowanych poparty; y tego zaraz dnia nie można go roztrząsnąć, chyba, gdyby potrzeba nagła tego wymagała. Zaden z Deputowanych nie może więcey, iak dwa razy w iedney materyi odzywać się, chyba za szczególnym pozwoleniem. &c: &c:

Na Seffyi d. 13. czytano List z Departamentu *Flandryi* z doniesieniem, że Officerowie coraz ieszcze uchodzą od swoich Reymentow, y że rzeczy z osadzeniem ich mieysc, barzo opieszale idą. Odesłano tę sprawę do *Władzy Wykonawczey*, y Minister Woienny za trzy dni ma czynić o tym Raport.

Skutek Królewskiego przyięcia Konstytucyi, na Dworach Zagranicznych, zaczyna się iuż iawnie pokazywać. *Stany Generalne Rzeczypospolitey Holenderskiey* oświadczyły Krolowi w Liście odpowiednim ukontentowanie swoie z pomyślnego owego zdarzenia, dziękuiąc mu iak nayuprzeymiey za przesłanie im wiadomości namienioney. *Rząd Niderlandow Austryackich* kazał ogłosić Cesarski rozkaz względem respektowania po wszystkich Portach *Austryackich Bandery Francuskiey Narodowey*. Dwor *Londyński swą radość ztąd oświadczył, iż Ludwik XVI. przez swe przyięcie nowey Konstytucyi, Zamieszaniom, ktore Francyą wzruszały dotąd, uczynił koniec.*

W *Bretanii* y *Poitou* na nowo zaczynaią palić Zamki.

W *Awenionie* są trzy Partye, iedna za *Papieżem*, druga za *Francyą*, trzecia zgadza się z Generałem *Jourdan*, który Rzeczpospolitą chce zrobić z *Awenionu*.

Z Hagi d. 18. Październ. Z *Rzymu* piszą, że *Neapolitański* Krol, Kardynałowi Sekretarzowi Stanu *Zelada* Pensyą roczną na Biskupstwie *Navarra* naznaczył; ale Kardynał iey nie przyiął, lubo Papież pozwolił mu był ią akceptować.

Z Gandawy d. 10. Październ: Zawczora następuiące tu Obwieszczenie ogłoszono.,, Gdy niektóre Osoby podłomyślące poważyły się publicznie nosić obce Kokardy, czyli inne znaki Patryotyczne, co iedynie służyć może do wzniecenia zamieszkow, y ku wzgardzie Naywyższego Rządu prawego naszego Monarchy; zaczym Sąd tuteyszy, ninieyszą Proklamatą, każdemu czyni wiadomo, że wszyscy żołnierze Garnizonem tu stoiący odebrali rozkaz, naboiem ostrym dawać natychmiast ognia do tych, którzy publicznie na Ulicach przy Kokardach lub innych Patryotycznych znakach ukażą się. ,, co Generał - Maior *de Clari* Magistratowi tuteyszemu na Pismie doniosł.

Od Niższey Elby d. 24. Październ: Względem uzbroienia się Emigrantow *Francuzow*, należy ieszcze wspomnieć, iż w tuteyszych okolicach, tak w *Holsztyńskim*, iak y w *Jutlandyi*, tudzież z drugiey strony *Elby*

zakupiono iuż więcey aniżeli 3000. koni dla *Francuſkiey* Kawaleryi za cenę barzo wyſoką.

Z Smyrny d. 1. Wrześnią. Zadnemu Woiennemu Okrętowi *Francuſkiemu* iuż nie wolno teraz przybliżyć ſię do brzegow naſzych, lecz dla opatrzenia ſię w Prowiant, powinien ſtanąć przy *Zamku Wodnym*, y żadnego z ludzi ſwoich na ląd nie wyſadzać. Przyczyną urządzenia tego, ſą Exceſsa od wyuzdanych *Francuſkich* Maytkow, ktòrych w Subordynacyi utrzymać Officerowie iuż nie mogą, tu popełniane. Zakaz ten na powſzechną Rekwizycyą ſamychże *Francuzow* tu mieſzkaiących, wydany zoſtał. Wſzakże y Maytkowie na *Francuſkich* Okrętach Kupieckich ròwnie ſą zuchwali, y ci nie mało umartwienia ſprawują tuteyſzemu Konſulowi *Francuſkiemu.*

Z Carogrodu d. 8. Wrześ: Morowa zaraza tu panuie ieſzcze. W *Egypcie* zaś grasſuie tak potężnie, iż w Stolicy ſamey iuż na 200,000. ludzi z niey wymarło. W *Morei* Obywatele po większey części, dla uniknienia fatalney tey zarazy, do mieyſc innych wynieśli ſię. Między umarłemi z Morowego Powietrza w *Kairze* nayduie ſię 20,000. żołnierzy y 12. *Beyow.*

Z Paryża d. 15. Październ: Lud *Paryſki*, po tak długim y ſzkodliwym naſzym nierządzie, coraz barziey zaczyna oczy otwierać, y do dawnego Rządu tęſknić. To pokazuią liczne Piſma, które po wſzyſtkich Ulicach pozawieſzane widzieć ſię daią. W iednym z tych Pism, wiele Artykułow zawieraiącym, znayduią ſię wyrazy naſtępuiące:

„Niechcemy iuż waszey *Nowey Konſtytucyi*, która nas zruynowała. Niechcemy waſzey *Nowey Wolności*, która ieſt dla ſamych tylko Szalbierzòw, Złodzieiów, y Łotrów. Niechcemy waſzey *Nowey Religii*, ktora tym tylko ſłuży, co w Boga niewierzą. Niechcemy iuż mieć tylu nad ſobą Panów (to ieſt tak licznych Deputowanych do *Narodowego Zgrom:*) płatnych od was codzień po 18. po 12. po 4. y po 2. *Liwry*. Niechcemy waſzych *Sekcyi* ani *Klubów*, gdzie Szaleńcy, rozum drugim przewracaią. Niechcemy waſzych *Korpusów Konſtytucyinych*, które wſzyſtko niſzczą, wywracaią y pożeraią.... Chcemy zaś mieć, iedną Wiarę, iednego Króla, y iedno Prawo. Chcemy też mieć tę *Religią*, którą wzięlismy od Oyców Naſzych. Chcemy mieć Króla, któryby ſam tylko był Naſzym Panem, naſze uſzczęśliwienie obmyślał, a nie radził ſię, ani Adwokatów, ani Prokuratorów, ani Notaryuſzów, ani naoſtatek owych gadatliwych a miałkich nader Polityków. Chcemy mieć takie Prawo, pod ktòrym żylibyśmy ſpokoynie y ſzczęśliwie &c.„

Dnia 29. zeſzłego Mieſiąca, wyſzła z druku *Reklamacyà*, w ktòrey 248. Osob przeszłego *Narodowego Zgromadzenia* żali ſię na to, iż toż *Zgromadzenie Narodowe*, niechciało zdawać żadnych Rachunkow z Dochodòw Skarbowych.

Z Sztokolmu d. 18. Października. Wczora Król Jmć z Pełnomocnikiem *Roſſyiſkim* Hrabią *de Stackelberg*, długą miał Konferencyą w *Drottningholm*; po zakończeniu iey, rozmaitych zaraz wyſłano Kuryerów. Wſzyſcy także Poſłowie Zagraniczni na konferencyi byli z Hrabią *de Wachtmeiſter.*

Numer 90.

ADDYTAMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

DNIA 9. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 9. Listopada. Reszta nowey *Konstytucyi* o URZĄDZENIU SĄDOW MIEYSKICH Y ASSESSORYI.

ARTYKUŁ VI. O Sądach Assessorskich. — *1mo.* Sąd Naywyższy Appellacyiny, czyli Assessorski, ieden dla Korony w Warszawie, drugi dla Litwy w Wilnie, agitować się maiący, mieć będzie Prezesami Pieczętarzow w Straży nie umieszczonych, dwoch Senatorow w Koronie, po iednym z każdey Prowincyi, iednego Senatora w Litwie, po czterech Assessorow z Stanu Rycerskiego z każdey Prowincyi, po czterech Assessorow z Miast każdey Prowincyi, ktorzy wraz z Prezyduiącym w Komplecie nayrnniey Osob pięciu, od Sądow Mieyskich wszelkie Sprawy *via appellationis*, lub przeciwko uciazliwemu Sądowi przychodzące, ostatecznie sądzić będą, stosownie do Prawa o Kommissyi Policyi w przewyższaiącey liczbie Assessororow Stanu Szlacheckiego. W Sprawach zaś między Szlachcicem a Szlachcicem, własności y dochodow Mieyskich nie tyczących się, komplet z samego Stanu Szlacheckiego składać się ma.

2do. Wszystkie Sprawy w tym Sądzie, *unanimitate, vel pluralitate* Wotow głośnych w Sentencyonarz na ten koniec sporządzony, zapisanych decydowane będą. Prezyduiący *Paritatem* w Sądzie Assessorskim rozwiąże, a w iego nieprzytomności pierwszy z porządku Assessor.

3tio. Assessorow *Cum Voto Consultivo* w Assessoryi Pieczętarz nominować będzie, po trzech z każdey Prowicyi.

4to. Sąd Assessorski mieć będzie Pisarza *cum voto informativo*, ktorego Sąd sekretnemi Wotami z podaiących się Kandydatow obierze, ktory nie może być zmieniony, chyba za postąpieniem, odstąpieniem, lub odsądzeniem.

5to. W tym Sądzie będzie Regent z obowiązkiem zastępowania Pisarza; powinności Pisarza, Regenta, Kancellaryi, y Woznego, tudzież ich przysięgi będą też same, ktore się przepisały dla Sądu Appellacyinego Wydziałowego, y *Primæ Instantiæ*, Regenta, Kancellaryą, y Woźnych Pieczętarz nominować będzie.

6to. Powinności Metrykantow, y porządek Metryk Oboyga Narodow, każda *respective* Assessorya przepisze, do ktorych przyłączamy obowiązki, iakie są przepisane dla Pisarzow Sądow Ordynaryinych *Primæ Instantiæ*, Appellacyinych Wydziałowych, Magistratow y Syndyka względem Protokułow, dozoru Kancellaryi, *Archivum* publicznego y sekretnego, tudzież Extraktow. Nominacyą zaś Metrykantow przy Pieczętarzach zachowuiemy,

7mo. Będzie także przy tym Sądzie Adwokat Generalny, przez Nas Krola w Straży na dwa lata nominowany, z wolnym potwierdzeniem onego. Obowiązki iego są następuiące. *1mo.* Mieć dozor nad wszystkiemi Adwokatami Wydziałowemi, aby powinności swoie podług Prawa pełnili. *2do.* Wszystkich Kryminalistow w Sądzie Assessorskim być obrońcą, w Sprawach Ubogich y Sierot z Appellacyi od Sądow Mieyskich, lub przeciwko uciążliwemu Sądowi czynić, przeciwko Sędziom *Primæ Instantiæ*, y Appellacyinym Wydziałowym, przeciwko Magistratom Miast, y ich Syndykom, ieżeli są oskarżeni o złe sprawowanie Urzędow swoich,

przeciw Adwokatom Wydziałowym w Sądzie Assessorskim czynić. Dla czego Adwokat Generalny w Sprawach sobie z Urzędu poleconych, gdy w Sądzie Assessorskim przypadną, pod odpowiedzią pisać się powinien. Przysięga Adwokata Generalnego taż sama iest, iaka została przepisana dla Adwokatow Wydziałowych.

8vo. Sąd Assessorski mieć będzie Prokuratora, ktory z rozkazu Sądu w sprawach Kryminalnych przeciw obwinionemu, tudzież w Sprawach bespieczeństwa Sądu y Kancellaryi, czynić powinien.

9no. Kommissya Policyi będzie miała Prokuratora przy Sądzie Assessorskim, z obowiązkiem przestrzegania całości Funduszow Mieyskich i wszelkich innych, na wygodę, lub pomoc publiczną przeznaczonych.

10mo. Kommissya Skarbowa będzie miała Prokuratora Skarbowego, dla przestrzegania imieniem Skarbu, Funduszow y dochodow Rzeczypospolitey.

11mo. Wszelkim zaś Stronom wolno będzie w Sądach Naywyższych Appellacyinych czynić osobiście, lub przez Plenipotentow, Agentow, albo kogożkolwiek innego, przez Urzędową Plenipotencyą na ten koniec postanowionego, zawsze iednak nie słownie, ale na piśmie.

12m. Sąd Naywyższy Appellacyiny Assessorski sądzić będzie ostatecznie wszystkie sprawy, *viâ appellationis*, lub przeciw uciążliwemu Sądowi, z wszystkich Miast do siebie przychodzące, ktorych ostateczne rozpoznanie wyraźnym Prawem powierzone nie zostało Sądom Potocznym y Ordynaryinym *Primæ Instantiæ*, lub Sądom Appellacyinym Wydziałowym. Także Sprawy *Officii* o złe sprawowanie się Sądow Ordynaryinych Mieyskich, y Appellacyinych Wydziałowych, Magistratow y Woytow, względem ktorych Spraw Sąd Assessorski iest Sądem Ordynaryinym, y takowe sprawy *ex crudo* Sądzić będzie, tudzież Sprawy Officyalistow z Magistratami y Sądami, tak Ordynaryinemi, iako y Appellacyinemi, wyiąwszy Policyine, czyli te, *viâ appellationis*, lub przeciw uciążliwemu Sądowi, do Sądu Assesorskiego przyidą; niemniey Sprawy, o rozwiązanie zadaney nieważności Elekcyi Osobom Magistrat składaiącym, Sędziom Appellacyinym, tudzież sprawy o przestępstwa całe Dzieło Elekcyi niszczące, podług Opisu Seymikow Ziemiańskich, prosto do Sądow Assessorskich, *respective* Prowincyi, należeć będą. Nakoniec mnieysze przestępstwa na Zgromadzeniach Mieyskich popełnione, stosownie do Prawa, pod tytułem:—— *Urządzenie Wewnętrzne Miast.*—— Do Sądu Wydziałowego należące, gdy przez Appellacyą do Sądow Assessorskich wprowadzone zostaną.

13tio. Co się tycze Spraw *cognitionis Privilegiorum*, własności y Funduszow Rzeczypospolitey, własności y Funduszow Miast, w tych Sąd Assessorski, iako Sąd Ordynaryiny, ostatecznie wyroki swoie dawać będzie, czyliby szło o poznanie Przywileiow iakiegokolwiek bądź rodzaiu, czyli o poznanie własności Rzeczypospolitey, lub własności ktoregokolwiek Miasta, albo wszelkiey inney publiczney rzeczy na wygodę, lub potrzebę w Miastach przeznaczoney.

14to. Gdzieby Sąd Assessorski potrzebował w Sprawach Mieyscowych Kommissye wysyłać, wyznaczać będzie Urzędy Ławnicze, z tym warunkiem, iaki się przepisał dla Sądu Appellacyinego Wydziałowego, naznaczaiąc po iednym Ławniku z podanych od stron Kandydatow, tudzież Prezyduiącego y iego Zastępcę, gdy się strony nie ugodzą, sekretnemi kreskami wybierze, tak, aby odtąd w Kommissyach nie bywało więcey nad Osob trzy; gdzieby zaś szło o Kommissye między Miastem a Possessyonatem Ziemskim, tam Sąd Assessorski wyznaczać będzie na Kommissarzow iednego Mieszczanina, a dwóch z Urzędu Ziemiańskiego Wykonawczego z Kandydatow, których Strony podadzą, Prezesa zaś y iego Zastępcę, w przypadku nie ugodzenia się Stron, Sąd przez sekretne Wota wyznaczy. A gdzieby szło o Kommissye między Szlachcicem, a Szlachcicem z natury Sprawy do Sądu Assessorskiego należącey, tam Sąd Assessorski z podanych Kandydatow od stron po iednym Kommissarzu wyznaczy, a Prezesa y Zastępcę iego, ieżeli się strony nie ugodzą, przez sekretne kreski wybierze.

15to. Do Exekucyi Dekretu Sąd Assessorski używać będzie Urzędow Wykonawczych Mieyscowych.

16to. Pieczęć Sądu Assessorskiego podług dawnego zwyczaiu będzie Koronna w Koronie, a Litewska w Litwie, większa, lub mnieysza, podług tego, iak który Pieczętarz Sądom Assessorskim prezydować będzie. Pozwy y wszelkie Wyroki Sądu tego, tudzież Extrakty y Rezolucye będą wydawane pod Imieniem Nas KROLA z podpisem Prezyduiącego Pieczętarza w formie dotąd używaney, którego podpisu odmówić nie może.

(*Reszta potym.*)